

به نام آرمانی ترین آرمان ها

جاسوسان برتر

معرفی سازمان ها و شبکه های جاسوسی و ۱۰۰ جاسوس مشهور

نویسنده

حمید عشقی

آرمان

سرشناسه: عشقی، حمید، ۱۳۵۱
 عنوان و نام پدیدآور: جاسوسان برتر (معرفی سازمان‌ها و شبکه‌های جاسوسی و یک‌صد جاسوس مشهور) / نویسنده: حمید عشقی
 مشخصات نشر: تهران: آرمان رشد: انتشارات ابر و باد، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری: ۳۹۸ ص، مصور
 شابک: ۹-۶۴-۶۴۳۳-۷۶۳۳-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۳۹۶-۳۹۸
 عنوان دیگر: معرفی سازمان‌ها و شبکه‌های جاسوسی و یک‌صد جاسوس مشهور
 موضوع: جاسوسان -- سرگذشتنامه Spies -- Biography
 موضوع: سازمان‌ها و فعالیت‌های جاسوسی Secret service
 موضوع: سازمان اطلاعاتی Intelligence service
 موضوع: جاسوسی -- تاریخ History -- Espionage
 رده‌بندی کتبی: ۱۳۹۵ ج ۲ / ۴۵ UB۲۷۰
 رده‌بندی دیویی: ۳۲۷/۱۲۰۹۲۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۶۸۹۱۱

جاسوسان برتر

معرفی سازمان‌ها و شبکه‌های جاسوسی
 و ۱۰۰ جاسوس مشهور

حمید عشقی

ویراستار: مژگان مدیری - امیر نوید

طراح جلد و صفحه آرا: بهمن سرداری

مدیر فنی: سحر عظیمی

ناشر همکار: ابر و باد

شمارگان: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۵

قیمت: ۲۳۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خ انقلاب،
 بین خ دانشگاه و خ ابوریحان،
 پلاک ۱۱۸۲، ساختمان فروردین، طبقه ۱۰
 تلفن: ۶۶۴۸۶۰ ۱۳
 info@armanroshd.com
 www.armanroshd.com

فهرست

۷	 سخن ناشر
۹	 پیش‌گفتار
۱۳	 فصل اول معرفی شبکه‌های جاسوسی مشهور
۱۵	 شبکه جاسوسی اتمی شوروی / آمریکا
۱۷	 شبکه ترپیر
۱۸	 شبکه شولتز-بویسن / هارناک
۲۳	 فصل دوم معرفی سازمان‌های اطلاعاتی
۲۶	 یو بی
۲۸	 سی آی ای
۳۰	 اف بی آی
۳۲	 ام آی ۶
۳۴	 ام آی ۵
۳۸	 گشتاپو
۴۱	 کی جی بی
۴۳	 جی آر یو
۴۵	 موساد
۴۷	 ساواک
۴۹	 اس او ایی
۵۱	 فصل سوم: جاسوسان مشهور
۵۳	 اسحاق احمدوف
۵۵	 ادی چاپمن
۵۸	 آرنولد دویچ
۶۱	 آروید هارناک
۶۴	 استیگ و تراشتورم
۶۶	 ژرژ آقابکف
۶۹	 آلفرد ردل
۷۲	 الکساندر رادو

۷۷		الکساندر فکلېسوف
۷۹		الکساندر فوت
۸۱		آلن نون مای
۸۳		الی کوهن
۸۷		الیزاوتا پولېونا زاروېسکا
۸۹		آنا تولې گالېسین
۹۲		آنا تولې یاتسکوف
۹۴		آستونی بلونت
۹۹		اورسولا کوزېنسکی
۱۰۱		اولگ گوردیوفسکی
۱۰۵		اولگ لېالین
۱۰۷		اولگ چخدا
۱۱۰		خناس رایس
۱۱۴		ایلر، اشتوبه
۱۱۶		اینکا هک
۱۱۹		الیاس بازنا
۱۲۵		یلاتکا کاژورووسکا
۱۲۷		بندیکت آرنولد
۱۳۲		بنیتا فون فالکن هاین
۱۳۴		بوروس لاکهارت
۱۳۷		دکتر الکساندر پارواس
۱۴۵		پاول روزباود
۱۴۷		ارنست پرون
۱۴۹		اولگ پتکوفسکی
۱۵۲		پیتر رایت
۱۵۶		پیوتر سیمیونوویچ یوېوف
۱۶۰		تاکتو یوشیکاوا
۱۶۳		لئوپولد تریر
۱۶۶		تئودور مالی
۱۶۹		جاسپر ماسکلین
۱۷۲		جاسوس شماره ۳۵۵
۱۷۴		جان اېلر
۱۸۱		جان آندره
۱۸۴		جورج بلیک
۱۸۷		جولیوس و اتل روزنبرگ
۱۹۰		دوشکو پوېوف
۱۹۳		کنت الکساندر دومرانش
۱۹۶		رنانه فون ناتزمر
۱۹۸		رودولف روسلر
۲۰۰		کر میت روزولت
۲۰۴		رومن گاری جرنیوسکی
۲۱۳		بوریس ساوینکوف
۲۱۵		سرلشکر احمد مقربی

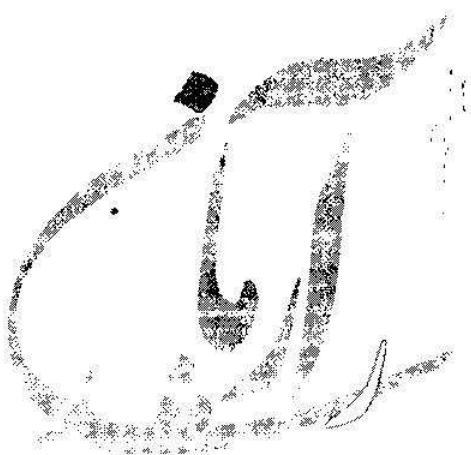
۲۲۰	ریچارد سورژ
۲۲۴	سوزان اسپاک
۲۲۷	جرزی کاساوری سوستووسکی
۲۳۲	سیدنی رایلی
۲۳۸	سیمون سیمونوف
۲۴۰	الیزابت شراگمولر
۲۴۲	آدمیرال ویلهلم فرانز کاناریس
۲۵۳	جان کایرن کراس
۲۵۶	کریستیان ویتوسکا
۲۵۹	کلاوس فوخس
۲۶۳	نیکلای کوزونتسف
۲۶۵	کیم فیلیپ
۲۷۴	ژان پل ماریا
۲۷۹	گای یورگی
۲۸۲	فرانسیس مک، پاول
۲۸۶	ایگور گوزنکو
۲۹۰	گئورگ وارطانیان
۲۹۳	لازلو الماسی
۲۹۸	لودویگ کالکشتین
۳۰۱	توماس ادوارد لورنس (لورنس)
۳۰۶	لمبرت شولز بویسن
۳۰۸	مارینا لی
۳۱۱	مقوتلا سائز
۳۱۴	واسیلی میتروخین
۳۱۸	ویلیام مارتین
۳۲۴	دوتالد مکالین
۳۲۳	مورتون سوئل
۳۳۵	میخائیل گالنیوسکی
۳۳۸	نانالی سرگیف
۳۴۰	شاهزاده نور عنایت خان
۳۴۵	هارو شولز
۳۴۷	هانس فردیناند مایر
۳۴۹	هانس کوپی
۳۵۱	هری گلد
۳۵۳	دکتر شوکتسبه هولتهوس
۳۶۰	استفانی فون هوهلنوه
۳۶۳	هیلده کوپی
۳۶۶	ویلهلم واسموس
۳۷۰	والتر کریویتسکی
۳۷۳	وولف اشمیت
۳۷۶	ولفگانگ لوتز
۳۸۰	ویولت ژابو
۳۸۳	یوری مودین

۳۸۵ یوشیکو کاواشیما
۳۸۸ یولان هارمر
۳۹۰ ینو توماس

۳۹۳ لغات و اصطلاحات

۳۹۶ کتاب‌نما

www.ketab.ir

سخن نام

جاسوسی و مسائل امنیتی فراتر از زمان جنگ‌ها است، ولی در زمان نبرد نمود خاصی پیدا می‌کند، یک نبرد نه‌ماه شش‌انی بین سازمان‌های جاسوسی همزمان در جریان است. در این نبرد پنهان‌هوش افراد و ارتباط‌سکالای خود ساخته و غیر سازمان‌یافته می‌تواند طرفین را مجبور به پیاده‌سازی مجدد برنامه‌های استراتژیک صحنه نبرد و یا سیاست‌های داخلی نماید. این کتاب در آغاز به بررسی اجمالی بخشی سازمان‌های اطلاعاتی از گذشته تا به حال پرداخته و سپس به زندگی و عملیات جاسوسان شاخص تاریخ اشاره نموده است.

این مؤسسه سعی دارد در مجموعه کتاب‌های تخصصی به کارشناسی و ساختارشناسی نهادهای اطلاعاتی بپردازد و جایگاه آن را در معادلات سیاست بین‌المللی کشور بررسی نماید.

تمامی سعی نویسنده بر آن بوده که نثری روان و شیوا و تصاویری گویا ارائه دهد، ولی به دلیل گذشت زمان و عدم وجود تصاویر مناسب بعضی از عکس‌ها بعداً حذف و جایگزین مناسب بوده و برای حفظ سندیت و اصالت اثر از بازسازی آن پرهیز گردیده است.

انتشارات «آرمان رشد» امیدوار است که این اثر ارزشمند که یک جلد از مجموعه کتاب‌های منتشر شده در حوزه سازمان‌های اطلاعاتی است، نظر شما فرهیخته گرامی را تأمین نماید. ما را با رهنمودهای خود در راستای تولید آثاری فاخر یاری فرمایید.

پیش‌گفتار

یک ضرب‌المثل انگلیسی می‌گوید:

Those Who Hide Can Find

«کسانی که پنهان می‌شوند یافته می‌گردند.» به عبارت بهتر هر فرد پنهان‌کاری روزی لو خواهد رفت.

تاریخچه جاسوسی قدمتی به اندازه تاریخ تمدن بشری دارد. دادمان اسب تروا در حماسه ایللیاد و اودیسه و اعزام دو جاسوس توسط یوشع به شهر اریحا که دادمان آن در کتاب عهد عتیق نقل شده است، نشان دهنده قدمت جاسوسی در تاریخ بشری است.

در کتاب جاسوسان برتر، نویسنده تلاش کرده تا ۱۰۰ تن از برجسته‌ترین جاسوسان مشهور تاریخ را به علاقه‌مندان معرفی نماید؛ زیرا تا آنجا که اطلاعات نویسنده یاری می‌کند چنین کتابی تاکنون نگاشته نشده است و این کتاب تلاشی است تا این نقصان اطلاعاتی را در فرهنگ عمومی مرتفع سازد و البته اطمینان دارد این کتاب خالی از اشتباه و نقصان نخواهد بود؛ اما امیدوار است با کمک شما خوانندگان عزیز این اشتباهات نیز مرتفع گشته و این کتاب

بتواند به عنوان یک منبع در خصوص این بخش از تاریخ مورد استفاده محققان قرار گیرد. حرفه جاسوسی در تمام طول تاریخ به عنوان یک حرفه، بالاترین خطرات را به دنبال دارد؛ اما جالب این که هر جاسوس پس از اتمام تاریخ مصرفش به گوشه‌ای از زباله‌دان تاریخ پرتاب شده و به بوته فراموشی سپرده می‌شود. جاسوسان بزرگ تاریخ هیچ یک عاقبت خوشی نداشته‌اند. «ویلهلم کاناریس» رئیس سازمان اطلاعات و ضداطلاعات نظامی سرفرماندهی آلمان نازی که برای انگلیسی‌ها و آمریکایی‌ها جاسوسی می‌کرد؛ به دار آویخته و سوزانده شد و خاکسترش را به باد دادند. «ریچارد سورژ» مهم‌ترین عامل جاسوسی شوروی پس از دستگیری، اعدام گردید و امروزه حتی قبر وی نیز نامشخص است. «کیم فیلیپی» عضو سازمان اطلاعاتی انگلستان که برای اتحاد شوروی جاسوسی می‌کرد، پس از پناهندگی به مسکو به علت مصرف بیش از حد الکل در گمنامی و غربت از دنیا رفت و صدها نمونه دیگر از این دست را می‌توان نام برد.

جاسوسان در بسیاری از موارد اگر به تعیین کننده‌ترین افراد در معادلات جهانی بوده‌اند؛ اما همیشه در پشت پرده باقی ماندند و گذشت زمان غباری از فراموشی را بر چهره آنان نشانده است. این اثر تلاشی است برای شناساندن این چهره‌های اطلاعاتی که بعضاً بسیاری از آنان، مانند کرومیت روزولت، ارنست پرون و شاپور ریگر در خدمت استعمار و موجب تداوم استثمار ملل جهان سوم بوده‌اند. در این کتاب هر چند به معرفی اعضای شبکه جاسوسی اتمی شوروی در آمریکا و نیز اعضای شبکه جاسوس پیچ نفره کمبریج که در نهادهای اطلاعاتی انگلستان برای شوروی جاسوسی می‌کردند و اعضای گروه جاسوسی صلیب دوبله که تیمی متشکل از جاسوسان آلمان نازی در خاک انگلستان بودند که توسط سرویس‌های ضداطلاعاتی انگلستان به عنوان منبعی برای ارسال اطلاعات غلط به آلمان عمل می‌کردند و هم‌چنین به معرفی اعضای گروه ارکستر سرخ پرداخته شده است که در اروپای اشغالی نازی‌ها برای اتحاد شوروی جاسوسی می‌کردند. مطمئناً خوانندگان با مطالعه این کتاب به نقش مؤثر نهادهای اطلاعاتی در کسب پیروزی‌ها و یا تحمیل شکست در عرصه‌های سیاسی و نظامی واقف خواهند گردید.

پس از پایان جنگ جهانی دوم و ایجاد دیوار آهنین بر گرداگرد بلوک کمونیستی، سازمان‌های اطلاعاتی غرب به این نتیجه رسیدند که عصر قهرمانان دیگر تمام شده است

و اگرچه عوامل انسانی هنوز نقش مهمی در جاسوسی ایفا می‌کنند؛ اما لزوم دستیابی به تکنولوژی برای جاسوسی به امری حیاتی تبدیل شده است. با پرواز هواپیمای جاسوسی یو-۱۲ بر فراز خاک اتحاد شوروی و سپس پرتاب ماهواره‌های جاسوسی جو و فرا جو، تبدیل به جدیدترین مکان برای کسب اطلاعات گردید؛ اما تکنولوژی جاسوسی در این نقطه توقف ننمود و با ظهور اینترنت، جاسوسی اطلاعات از طریق شبکه اینترنت راه جدیدی برای جاسوسی ایجاد کرد. حمله و یروسی استاکس نت^۲ توسط قدرت‌های غربی به تأسیسات هسته‌ای ایران را باید اولین نبرد سایبری در جهان و سرآغاز نبرد سایبری به حساب آورد. نبردی که ایران در آن بازنده نماند و غرب نتوانست برخلاف انتظار و برخلاف هزینه بسیاری که تحمل نموده بود، فعالیت‌های هسته‌ای ایران را متوقف نماید.

هم‌چنین خواننده با مطالعه این اثر به پوچی ادعاهای برخی سازمان‌های اطلاعاتی پی خواهد برد. برای مثال گشتاپو یک شعار دائمی داشت، مبنی بر این که شما (جاسوسان) هر کجا که باشید، ما شما را کشف و پیدا خواهیم کرد؛ اما در عمل اثبات گردید که گشتاپو تا قبل از توطئه ترور هیتلر از این واقعیت مطمئن نبودند. هم‌چنین نهادهای اطلاعاتی آمریکا از فعالیت جاسوسی روس‌ها در زمینه سری‌ترین فعالیت‌های آمریکا؛ یعنی پروژه منهن برای تولید بمب اتمی تا قبل از سال ۱۹۵۰ مطلع نشدند و این در حالی بود که پروژه منهن بالاترین درجه تدابیر امنیتی در آمریکا را داشت و از جاسوسی روس‌ها در تأسیسات اتمی آمریکا هشت سال می‌گذشت؛ بنابراین باید این جمله را یک واقعیت صریح دانست که:

«در جهان امروز هیچ کجا امن نیست».

در پایان نویسنده اذعان می‌دارد هرگونه کاستی و یا نقصان این اثر صرفاً عهده شخص نویسنده و به دلیل فقدان آگاهی وی و یا کمبود منابع مرجع است.

۱. ۲- U هواپیمای جاسوسی بسیار پیشرفته آمریکایی که در اواسط دهه ۱۹۵۰ طراحی شد و تا به امروز عملیاتی است. نویسنده

۲. Stuxnet: این بدافزار رایانه‌ای برای اولین بار در تاریخ ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۰ توسط ضدویروس وی بی آی ۳۲ در کشور بلاروس شناسایی شد. نویسنده